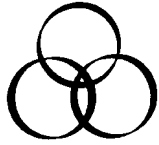

HELIGA TREENIGHETENS DAG

TRINITATIS

Epistel Rom 11:33-36, Evangelium Joh 3:1-15. Andens nya liv. Predikan Joh 15:1-9. Vinträdet och grenarna.

FADERN, SONEN OCH DEN HELIGE ANDE

På Heliga Trefaldighets dag skall vi särskilt påminna oss den artikel i vår heliga kristna tro som behandlar Guds treenighet. Innan vi går till predikotexten, vill jag därför först erinra något om vad vi tror, lär och bekänner om den helige Treenigheten.

*Men detta är den allmänneliga kristna tron, att vi dyrkar en enda Gud i tre personer och tre personer i en enda gudom,
i det att vi varken sammanblandar personerna eller söndrar det gudomliga väsendet.
En är nämligen Faderns person, en annan Sonens och åter en annan den Helige Andes.
Men Faderns och Sonens och den Helige Andes gudom är en enda, lika i ära och lika i evigt majestät...
Och bland dessa tre personer är ingen den förste eller den siste, ingen den störste eller den minste,
utan alla tre personerna är sinsemellan lika eviga och lika stora,
så att i allt, som ovan sagts, de tre personerna bör dyrkas i en gudom och den enda gudomen i de tre personerna.
Den, som vill bli salig, skall tänka så om de tre personerna i gudomen...*

Så lyder några korta utdrag ur den athanasianska trosbekännelsen där den kristna läran om Treenigheten formulerades på 500 – 600-talet emot arianerna och alla dem som i olika avseenden förnekade Skriftens lära om den Heliga Treenigheten.

Det har inte blivit mindre viktigt i vår tid att klart och tydligt bekänna och fasthålla denna lära, som nu av så många förkastas, förnekas eller bortförklaras, inte minst i Bibel 2000 och NT81. Hur allvarligt våra kyrkliga fäder såg på bekännelsen av Treenigheten framgår av inledningsorden till den athanasianska trosbekännelsen:

Var och en, som vill bli salig, måste först av allt ha den allmänneliga kristna tron. Men den, som icke bevarar den oförändrad och oförfalskad, går med säkerhet evigt förlorad...

Läran om den Heliga Treenigheten, om Fadern, Sonen och den Helige Ande som en enda Gud och tre personer i gudomen, är en trosartikel, obegriplig och ofattbar för det mänskliga förnuftet. När Luther talar om läran om Treenigheten framhåller han hur oförnuftigt det är att vi människor, som inte ens förstår oss själva, som inte kan förklara vårt eller naturens väsen, vill försöka förstå Guds väsen:

*”Här är vi alltför grova sällar, då vi i så böga ting aktar vårt blinda, arma förnuft högre än Skriftens utsagor.” –
”När vi nu inte kan veta det ringaste om oss själva, är det då inte en stor dårskap och förmätenhet att vilja med våra tankar klättra upp och i egentlig mening fatta Gud i hans majestät och vilja utfundera vad han är?” (Luther)
”Det är en förmätenhet, som ligger vid gränsen till vansinne, när en människa, som inte ens vet, vad som är i hans gelike, i människan, (1 Kor.2:11), inbillar sig kunna veta, vad som är i den majestätiske Guden, som bor i ett ljus, dit ingen människa kan komma (1 Tim. 6:16, Job. 1:18). (Pieper, Kristen dogmatik).*

Men Skriften säger: *Ingen har någonsin sett Gud. Den Enfödde, som själv är Gud, och är hos Fadern, har gjort honom känd.* Joh. 1:18.

Här är källan till att komma Gud nära - Jesus Kristus.

Själva uttrycket, treenighet, finns inte i Guds ord, men själva saken finns där i såväl Gamla som Nya Testamentet, och därför bekänner vi och fasthåller denna lära – att Fadern är Gud, Sonen är Gud och Anden är Gud, och att det likväl är

EN GUD

I missionsbefallningen i Matt. 28 får apostlarna uppdraget att göra alla folk till lärjungar och döpa dem i den heliga Treenighetens namn – i Faderns och Sonens och den Helige Andes namn. Ordet ”namn” står här i grundtexten i ental. Det är tre personer i ett namn, Guds namn. Första budet förbjuder oss att ha andra gudar, det finns bara en sann Gud, 2 Mos. 20:3. *Hör Israel! Herren, vår Gud, Herren är en*, lyder Israels trosbekännelse i 5 Mos. 6:4. Genom profeten Jesaja förkunnar Herren själv: *Jag är den förste och den siste, förutom mig finns ingen Gud.*

Budskapet är detsamma i Nya testamentet. Det finns bara en Gud, Rom. 3:30, 1 Tim. 1:17; 2:5, Gal. 3:20. *Vi vet att det inte finns någon avgud i världen och att det finns bara en Gud*, 1 Kor. 8:4.

Men lika klart som Skriften vittnar om en Gud, lika klart talar Skriften om

GUD FADERN, GUD SONEN OCH GUD DEN HELIGE ANDE

Gud Fadern möter vi överallt i Skriften och vi brukar inte möta gensägelser beträffande hans gudom. Men Gud Sonen förnekades inte bara av de flesta judar på Jesu tid utan hans gudom har tiderna igenom varit emotsagd och ifrågasatt – trots Bibelns klara vittnesbörd, där hans gudom är klart betygad i såväl Gamla som Nya testamentet.

Några exempel: I Matt 22:41 ff. bevisar Jesus sin gudom genom citat från Psalt 110. Och i Hebr.1 framställs Kristi gudom med hänvisning till sex ställen i Gamla testamentet. I Joh. 1 talas om Kristi människoblivande – Ordet blev kött – och här sägs uttryckligt att Ordet var Gud. Och i Kol. 2:9 sägs att i Kristus bor gudomens hela fullhet i kroppslig gestalt.

Anden är enligt NT81 ”en livskraft som först så småningom får personliga drag”. Sådana förnekelser förkastar vi såsom stridande emot Bibelns lära. I Bibeln möter vi Anden som en person. I konung Davids sista ord i 2 Sam. 23 säger David: *Herrens Ande har talat genom mig, hans ord är på min tunga. Israels Gud har talat, Israels klippa har sagt till mig...*

I Jes. 63 bedrövas den Helige Ande över Israels ohörsamhet och i Hebr. 3:7 ff. varnar den Helige Ande för förhärdelsen. Efter apostlamötet i Jerusalem, Apg. 15, sände man brev till församlingarna med anvisningar i frågor som bekymrade de kristna. I brevet står det bl.a.: *Den Helige Ande och vi har beslutat...*

I berättelsen om Ananias och Safira i Apg. 5 talas om hur de ljög för den Helige Ande och här sägs uttryckligt att de därmed har ljugit för Gud.

Så är det en Gud, och samtidigt är Fadern Gud, Sonen Gud och Anden Gud.

I såväl Gamla som Nya testamentet möter vi också

Treenigheten, de tre personerna i gudomen tillsammans i olika sammanhang.

I själva skapelsen finns de tre gudomspersonerna med. Här nämns Gud och Guds Ande och i ordet ”begynnelsen” eller Förstlingen finns Kristus innesluten: *Ty i honom skapades allt i himlen och på jorden...* Kol. 1:16.

När människan skapas talar Herren i plural och säger: *Låt oss göra människor till vår anbild...* 1 Mos. 1:26. Och i berättelsen om Babels torn återkommer samma ”låt oss”.

I den aronitiska välsignelsen i 4 Mos. 6:24 finns en tydlig tredelning: *Fadern* välsignar och bevarar; *Sonen* kommer med nåden; *Anden* ger hjärtat frid.

När Abraham får besök av Herren vid Mamres terebintlund, är det i form av tre män Herren uppenbarar sig, och i berättelsen tilltalas och omnämnes de tre ibland i ental, ibland i flertal. De heliga seraferna som Jesaja såg vid uppenbarelsen i templet (Jes. 6), ropade till varandra ett trefalt *Helig, helig, helig*. Och i Jes. 61: 1-2 är det Kristus som talar (jfr. Luk. 4: 18 ff). Här nämns också såväl Herren Gud som Herrens Ande.

I Nya testamentet nämns treenigheten förutom i missionsbefallningen (Matt. 28) i t.ex. apostlahälsningen: *Vår Herres Jesu Kristi nåd, Guds kärlek och den helige Andes gemenskap vare med er alla*. 2 Kor. 13:13. I 1 Petr. 1:2 läser vi: *Ni är av Gud, Fadern, förutbestämda till att helgas genom Anden, så att ni lyder och blir bestänkta med Jesu Kristi blod*.

Därför att Skriften har denna lära om Treenigheten bekänner och fasthåller vi för vår salighets skull denna lära, och fördömer och förkastar allt och alla som förnekar och lär annorlunda

I vår predikotext talar Jesus om sig själv under bilden av en vinstock/ett vinträd, och dem som hör honom till kallar han grenar i vinstocken.

I den himmelske Faderns vingård är Jesus själva livskällan för de vinrankor eller grenar som växer där. Grenarna måste vara förenade med vinträdet för att kunna leva, växa och bära frukt.

En gren i vinträdet, en kristen, är man alltså inte för att man har vissa uppfattningar och lever efter ett visst mönster. En sann kristen är man endast om man lever i livsgemenskap med Kristus, och skiljs man från honom så dör det andliga livet, så som vinrankan dör om den skärs bort från vinstocken.

HUR BLIR MAN EN GREN I VINTRÄDET?

Det talar Jesus om i dagens evangelium. Nikodemus får veta att in i Guds rike kommer man endast genom en ny födelse: *Amen, amen säger jag dig: Den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike. Nikodemus sade: Hur kan en människa födas när hon är gammal? Inte kan hon väl komma in i moderlivet och födas en gång till? Jesus svarade: "Amen, amen säger jag dig: Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike*.

Att födas på nytt är intet människoverk. Det är den helige Andes verk genom Ordet och det är ett lika stort eller större under som den lekamliga födelsen.

Det är framför allt dopet i den nya födelsens sker. Läs vad Paulus skriver i Tit. 3:4-7.

I 1 Petr.1:23 talar Petrus också om ny födelse *genom Guds levande ord*.

Och i predikotexten säger Jesus till lärjungarna: *Ni är redan nu rena i kraft av det ord som jag har talat till er*.

Den som är född på nytt är renad i kraft av Ordet. Det är alltså inte en renhet grundad på något hos oss, på vår tro eller något annat, utan endast på Kristi ord, som föregår tron och verkar tron. Här finns rening för de orena.

HUR BLIR MAN DÅ BEVARAD I VINTRÄDET, I LIVSGEMENSKAP MED FRÄLSAREN?

Jesus svarar: *Förbli i mig, så förblir jag i er*. Den första psalmen i Psaltaren ger här god vägledning. Den som tar sig till vara för de ogudaktigas råd och har sin glädje i Herrens undervisning grönskar och bär frukt. *Allt vad han gör lyckas väl*.

Och så skall man inte försumma den dagliga "fotatvagningen". Det är viktigt att ha öppen sak med Herren, att tala ut med honom om sådant som vill komma emellan och hindra livsförbindelsen med vinträdet. Rosenius ger oss i "En kristens dagordning" rådet att dagligen leva i god vänskap med vår Gud, att hålla rättgång inför Herrens ansikte, inför honom som kan göra blodröda synder snövita. Jes.1:18.

Jesus talar också i vår text om ett annat "livsmedel" – bönen: *Om ni förblir i mig och mina ord förblir i er, så be om vad ni vill och ni skall få det*.

En hjälp till att bli bevarad är också församlingsgemenskapen, att ta vara på de tillfällen som ges att med trossyskon dela Ordet och sakramenten. Läs Hebr. 10:23-25.

Om ni förblir i mitt ord, är ni verkligen mina lärjungar, och ni skall förstå sanningen, och sanningen skall göra er fria. Joh. 8:31f.

Men försummar du Ordet och svälter din fattiga själ, så minskar motståndskraften mot allehanda andlig smitta, livsförbindelsen med vinstocken tynar bort och torkar in och till sist dör grenen. Men bruka Ordet! Då tränger liv och kraft från vinstocken ut i rankorna. Och bed! Bönen i Jesu namn är ju ett gränslöst nådeserbjudande från vår himmelske Fader och ett medel att bevara livet.

HUR SKALL JAG DÅ BLI EN BÄTTRE KRISTEN?

Jag är vinstocken, ni är grenarna. Om någon förblir i mig och jag i honom, bär han rik frukt, ty utan mig kan ni ingenting göra, säger Jesus. v.5.

Därför har Kristus gett sin församling gåvor, herdar och lärare, för att vi inte skall fastna i villfarelser utan bli kvar i sanningen *och i allt växa upp till honom som är huvudet, nämligen Kristus.* Ef. 4:8ff.

Och Petrus förmanar: *Väx till i nåd och kunskap om vår Herre och Frälsare Jesus Kristus.* 2 Petr. 3:18.

Att bli en bättre kristen, rotad, fast och trygg i sanningen, fruktbarande, det blir man genom att växa till i nåden, inte genom att växa ur nåden. Man kan gå framåt så att man förlorar Kristus.

Aposteln Johannes varnar: *Den som inte förblir i Kristi lära utan går utöver den, han har inte Gud. Den som förblir i hans lära har både Fadern och Sonen.* 2 Joh. v.9. Men att växa till i nåden, det betyder att jag själv förminskas att Frälsaren blir alltmer dyrbar och omistlig.

Det kan vara en ganska smärtsam process: *Varje gren som bär frukt rensar han, för att den skall bära mer frukt.* v.2b. De hamnar under vingårdsmannens tuktan. Kung David säger att han gick krokig och mycket lutande, "hela dagen går jag sörjande". Och Paulus talar om en törntag i köttet, en Satans ängel som plågade honom, för att han skulle hållas vid andlig sans och balans, så att nåden i Kristus alltfört skulle vara hans viloställe.

Det gör ont när vildskotten skall klippas bort och kniven skall beskära vinrankan. Men så hålls den frisk och fruktbarande till den himmelske vingårdsmannens förhärligande: *Min Fader förhärligas, när ni bär rik frukt och blir mina lärjungar.* v.8.

VAD SKER MED DEN SOM ÖVERGER KRISTUS?

Varje gren i mig som inte bär frukt skär han bort...Om någon inte förblir i mig, kastas han ut som en gren och torkar bort, och man samlar ihop sådana grenar och kastar dem i elden och de bränns upp. v. 2, 6.

Så allvarligt är det att överge Herren och hans ord. Det tar en ände med förskräckelse. Man går evigt förlorad. Man blir bortvisad till evigt straff, till den eld som är tillredd åt djävulen och hans änglar. Matt. 25.

Det är det mest onödiga som kan hända en människa. Kristus har lidit döden för alla. Han har försonat oss med Gud och det är hans lust och glädje att få göra syndare saliga. Och här finns ingen skillnad. Det största "helgon" och den mest misslyckade syndare är välkomna på samma villkor. *Alla har syndat och saknar härligheten från Gud, och de står som rättfärdiga utan att ha förtjänat det, av hans nåd, därför att Kristus Jesus har friköpt dem.* Rom .3:23-24.

Amen.